

Møteprotokoll

Råde kommune	Styre, råd, utvalg, m.v. Formannskapet	Møtested Rådhuset	Møtedato 26.03.2026	Fra kl. 16:45
				Til kl. 17:30

Innkalt til møte

Hans Lyshaugen
Marianne Marny Borge
Brogård
Kent Wigardt
Kari Sogn
Ole-Jonny Martinsen
Jan Helge Aker
Madelen R. Ueland
Erling Ek Iversen
Gry Mossikhuset

Parti

Ap
Ap

Frp
H
H
KrF
MDG
Sp
Sp

Forfall

René Rafshol

Parti

H

Varamedlem**Parti****Andre**

Inger K. Skarpholt Fjeld
Nina Johansen

Møtenotater**Utlevert i møtet:****Orientering:****Befaring:****Diverse:**

Møteleder: Erling Ek Iversen

Vi bekrefter med våre underskrifter at innholdet er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Underskrifter:

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Side
009/26	Høringsuttalelse til tre regionale planer- 2. gangs høring	4

009/26 Høringsuttalelse til tre regionale planer- 2. gangs høring

Formannskapet - Vedtak:

- Saksfremlegget med underliggende punkter sendes som høringsuttalelse til 2. gangs høringen av de tre regionale planene:
 - Detaljstyringen i de regionale planene er redusert, men fortsatt høy for spesielt handel.
 - Råde kommune ber fylkeskommunen redegjøre ytterligere for styringsverktøyet for handel og forretning i kommuneplanens arealdel.
 - Dokumentene er omfattende og fragmentert og det er vanskelig å skaffe en oversikt for oppfølging og forståelse av det fullstendige plangrepet.
 - Kommunen savner i den anledning et eget dokument for retningslinjer og bestemmelser.
 - Råde kommune bemerker at "skal"-retningslinjer fortsatt blir brukt i planen og mener at dette skaper usikkerhet rundt den juridiske virkningen.

I tillegg er følgende vedtatt:

1. Vi forventer at kommunalt selvstyre må være førende for de 3 planene

2. Den varslede økningen i andelen eldre i Østfold – fra om lag 20 % til rundt 27 % fram mot 2040 – er en av de mest gjennomgripende endringene regionen står overfor. Likevel er denne utviklingen i praksis ikke analysert i planen.

Dette er en vesentlig svakhet. Aldringen av befolkningen vil ha direkte og omfattende konsekvenser for:

- presset på helse- og omsorgstjenestene
- tilgangen på arbeidskraft
- bærekraften i offentlige finanser
- utforming av lokalsamfunn, bolig og transport

Når disse forholdene ikke behandles eksplisitt, fremstår planens strategier som lite treffsikre og i for liten grad dimensjonert for de utfordringene som faktisk kommer.

3. Planen må ta høyde for at kollektivtilbudet i deler av Østfold er sterkt redusert eller helt fraværende, noe som gjør bilen til et nødvendig fremkomstmiddel i områder med begrenset eller manglende kollektivdekning.

4. Fortetting og økt utnyttelsesgrad må være et viktig prinsipp for å redusere bruk av nye områder.

5. Fortetting langs hovedveiene (E6, E18) våre, dette innebærer at det er tillat å bygge nærmest mulig veien.

6. Ny regional planbestemmelse for handel bør forenkles og begrenses til å gjelde kjøpesenter, ikke enhver forretning. Bestemmelsen slik den foreligger vil få store konsekvenser for mulighet for å etablere mindre forretninger som skal dekke lokale behov og styrke lokalsamfunn.

7. Råde kommunes vedtak om nullvisjon for tap av matjord, Matjordløftet tas inn.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

- Saksfremlegget med underliggende punkter sendes som høringsuttalelse til 2. gangs høringen av de tre regionale planene:
 - Detaljstyringen i de regionale planene er redusert, men fortsatt høy for spesielt handel.
 - Råde kommune ber fylkeskommunen redegjøre ytterligere for styringsverktøyet for handel og forretning i kommuneplanens arealdel.

- Dokumentene er omfattende og fragmentert og det er vanskelig å skaffe en oversikt for oppfølging og forståelse av det fullstendige plangrepet.
 - Kommunen savner i den anledning et eget dokument for retningslinjer og bestemmelser.
- Råde kommune bemerker at "skal"-retningslinjer fortsatt blir brukt i planen og mener at dette skaper usikkerhet rundt den juridiske virkningen.

Møtebehandling:

Behandling i Kommunestyret

26.03.2026:

Tilleggspunkter til kommunedirektørens innstilling, fremmet av Madelen R. Ueland, Miljøpartiet De Grønne

Forslag til endringer (til planforslaget):

F1: Side 53, under Økt produksjon og bærekraftig verdiskaping i landbruk og marine næringer legge til nytt kulepunkt:

-Utvikle næringer som bidrar positivt til økosystemet i sjø og til bedring av vannkvalitet, baserte på oppdaterte kartlegginger, for å unngå forringelse av viktige naturverdier i sjø.

F2: Side 63: Ta inn igjen retningslinje:

«Som del av kommuneplanprosessen skal kommunene gjennomgå eldre reguleringsplaner for å sikre at planporteføljen er oppdatert og i tråd med dagens behov og krav. Planer som ikke er i henhold til dagens behov og krav skal vurderes revideres/oppheves.»

F3: Side 63, under oppramsing av krav i de statlige planretningslinjer:

Endre fra *bør* til *skal* i de 2. og 3. kulepunktene

Så ordlyden blir «skal vurdere» i stedet for «bør vurdere»

F4: Side 67

Under kulepunkt:

-...Utvikle verktøy for økosystemtilnærming og verdisetting av natur

Legge til: for å kunne fastsette økologisk og økonomisk kompensasjon der natur bygges ned.

F5: Side 85 om veier i landbruket og skogbruket, legge til:

Kommunene bør vurdere plankrav i sine arealplaner for nye skogsbilveier og veier tilknyttet landbruket, der det er fare for unødige belastning på viktige naturverdier.

F6: Side 94, legge til nytt kulepunkt 4

-Utbygging av lokale prosjekter som ikke har stort konfliktpotensial, som solkraftanlegg på tak og grå arealer.

F7: Legg til i prosatekst under "Hvorfor gjør vi dette (s. 95/96):

etter.....særlig viktig å vurdere fjernvarme/-kjøling, termisk energi, småskala sol- og vindkraftproduksjon og bioenergi.

«Når det planlegges større utbyggingsområder skal det vurderes om det kan produseres fornybar, eller fossilfri energi på området. For å begrense den totale nedbyggingen av landbruks- og naturområder bør energiltak løses ved god

kartlegging og kunnskapsgrunnlag for best mulig energiutbytte, i tråd med prinsippene om areal- og naturpositiv arealforvaltning, fortrinnsvis på allerede nedbygde arealer eller i kombinasjon med andre utbyggingsformål.»

F8: Side 95, nytt kulepunkt under Utbygging av vindkraftanlegg og bakkemontert solkraft skal skje etter følgende prinsipper:

-Vind- og solkraftanlegg skal i hovedsak ikke bygges i naturen.

F9: Om regionale næringsområder

Side 129: Tabellen tas ut

(slik den står nå kan den tolkes som om Fylkeskommunen støtter alle næringsområdene ramset opp i tabellen. Herunder Viken park og datasenter på Hasle og i Våler)

Votering:

Representanten Uelands (MDG) forslag fikk 2 stemmer (MDG) og falt.

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak - KS - 26.03.2026

- Saksfremlegget med underliggende punkter sendes som høringsuttalelse til 2. gangs høringen av de tre regionale planene:
 - Detaljstyringen i de regionale planene er redusert, men fortsatt høy for spesielt handel.
 - Råde kommune ber fylkeskommunen redegjøre ytterligere for styringsverktøyet for handel og forretning i kommuneplanens arealdel.
 - Dokumentene er omfattende og fragmentert og det er vanskelig å skaffe en oversikt for oppfølging og forståelse av det fullstendige plangrepet.
 - Kommunen savner i den anledning et eget dokument for retningslinjer og bestemmelser.
 - Råde kommune bemerker at "skal"-retningslinjer fortsatt blir brukt i planen og mener at dette skaper usikkerhet rundt den juridiske virkningen.

I tillegg er følgende vedtatt av kommunestyret:

1. Vi forventer at kommunalt selvstyre må være førende for de 3 planene.
2. Den varslede økningen i andelen eldre i Østfold – fra om lag 20 % til rundt 27 % fram mot 2040 – er en av de mest gjennomgripende endringene regionen står overfor. Likevel er denne utviklingen i praksis ikke analysert i planen.

Dette er en vesentlig svakhet. Aldringen av befolkningen vil ha direkte og omfattende konsekvenser for:

- presset på helse- og omsorgstjenestene
- tilgangen på arbeidskraft
- bærekraften i offentlige finanser

utforming av lokalsamfunn, bolig og transport

Når disse forholdene ikke behandles eksplisitt, fremstår planens strategier som lite treffsikre og i for liten grad dimensjonert for de utfordringene som faktisk kommer.

3. Planen må ta høyde for at kollektivtilbudet i deler av Østfold er sterkt redusert eller helt fraværende, noe som gjør bilen til et nødvendig fremkomstmiddel i områder med begrenset eller manglende kollektivdekning.

4. Fortetting og økt utnyttelsesgrad må være et viktig prinsipp for å redusere bruk av nye områder.

5. Fortetting langs hovedveiene (E6, E18) våre, dette innebærer at det er tillat å bygge nærmest mulig veien.

6. Ny regional planbestemmelse for handel bør forenkles og begrenses til å gjelde kjøpesenter, ikke enhver forretning. Bestemmelsen slik den foreligger vil få store

konsekvenser for mulighet for å etablere mindre forretninger som skal dekke lokale behov og styrke lokalsamfunn.

7. Råde kommunes vedtak om nullvisjon for tap av matjord, Matjordløftet tas inn.

Behandling i Formannskapet

26.03.2026:

Endringsforslag til planforslaget, fremmet av Madelen R. Ueland, Miljøpartiet De Grønne

F1: Side 53, under Økt produksjon og bærekraftig verdiskaping i landbruk og marine næringer legge til nytt kulepunkt:

-Utvikle næringer som bidrar positivt til økosystemet i sjø og til bedring av vannkvalitet, baserte på oppdaterte kartlegginger, for å unngå forringelse av viktige naturverdier i sjø.

F2: Side 63: Ta inn igjen retningslinje:

«Som del av kommuneplanprosessen skal kommunene gjennomgå eldre reguleringsplaner for å sikre at planporteføljen er oppdatert og i tråd med dagens behov og krav. Planer som ikke er i henhold til dagens behov og krav skal vurderes revideres/oppheves.»

F3: Side 63, under oppramsing av krav i de statlige planretningslinjer:

Endre fra *bør* til *skal* i de 2. og 3. kulepunktene

Så ordlyden blir «skal vurderes» i stedet for «bør vurderes»

F4: Side 67

Under kulepunkt:

-...Utvikle verktøy for økosystemtilnærming og verdisetting av natur

Legge til: for å kunne fastsette økologisk og økonomisk kompensasjon der natur bygges ned.

F5: Side 85 om veier i landbruket og skogbruket, legge til:

Kommunene bør vurdere plankrav i sine arealplaner for nye skogsbilveier og veier tilknyttet landbruket, der det er fare for unødige belastning på viktige naturverdier.

F6: Side 94, legg til nytt kulepunkt 4

-Utbygging av lokale prosjekter som ikke har stort konfliktpotensial, som solkraftanlegg på tak og grå arealer.

F7: Legg til i prosatekst under "Hvorfor gjør vi dette (s. 95/96):

etter.....særlig viktig å vurdere fjernvarme/-kjøling, termisk energi, småskala sol- og vindkraftproduksjon og bioenergi.

«Når det planlegges større utbyggingsområder skal det vurderes om det kan produseres fornybar, eller fossilfri energi på området. For å begrense den totale nedbyggingen av landbruks- og naturområder bør energiltak løses ved god kartlegging og kunnskapsgrunnlag for best mulig energiutbytte, i tråd med prinsippene om areal- og naturpositiv arealforvaltning, fortrinnsvis på allerede nedbygde arealer eller i kombinasjon med andre utbyggingsformål.»

F8: Side 95, nytt kulepunkt under Utbygging av vindkraftanlegg og bakkemontert solkraft skal skje etter følgende prinsipper:

-Vind- og solkraftanlegg skal i hovedsak ikke bygges i naturen.

F9: Om regionale næringsområder

Side 129: Tabellen tas ut

(slik den står nå kan den tolkes som om Fylkeskommunen støtter alle næringsområdene ramset opp i tabellen. Herunder Viken park og datasenter på Hasle og i Våler)

Tilleggs- og endringsforslag, fremmet av Ole-Jonny Martinsen, Høyre

I tillegg til kommunedirektørens forslag

1. Vi forventer at kommunalt selvstyre må være førende for de 3 planene

2. Den varslede økningen i andelen eldre i Østfold – fra om lag 20 % til rundt 27 % fram mot 2040 – er en av de mest gjennomgripende endringene regionen står overfor. Likevel er denne utviklingen i praksis ikke analysert i planen.

Dette er en vesentlig svakhet. Aldringen av befolkningen vil ha direkte og omfattende konsekvenser for:

- presset på helse- og omsorgstjenestene
- tilgangen på arbeidskraft
- bærekraften i offentlige finanser
- utforming av lokalsamfunn, bolig og transport

Når disse forholdene ikke behandles eksplisitt, fremstår planens strategier som lite treffsikre og i for liten grad dimensjonert for de utfordringene som faktisk kommer.

3. Planen må ta høyde for at kollektivtilbudet i deler av Østfold er sterkt redusert eller helt fraværende, noe som gjør bilen til et nødvendig fremkomstmiddel i områder med begrenset eller manglende kollektivdekning.

4. Fortetting og økt utnyttelsesgrad må være et viktig prinsipp for å redusere bruk av nye områder.

5. Fortetting langs hovedveiene (E6, E18) våre, dette innebærer at det er tillatt å bygge nærmest mulig veien.

6. Tomb legges inn som tettsted sammen med Karlshus, Saltnes og Missingmyr under samme gruppe som Saltnes og Missingmyr.

7. Disse punktene må tas ut av planen:

- Egen definisjon på arealnøytralitet
- R10 - "samlet bruksareal 90 m2 BRA"
- Begrepet strandsone/funksjonell strandsone
- R14 Kulturminneplan

Tilleggs punkt til kommunedirektørens forslag, fremmet av Jan Helge Aker, Kristelig Folkeparti

Ny regional planbestemmelse for handel bør forenkles og begrenses til å gjelde kjøpesenter, ikke enhver forretning. Bestemmelsen slik den foreligger vil få store konsekvenser for mulighet for å etablere mindre forretninger som skal dekke lokale behov og styrke lokalsamfunn.

Nullvisjon for tap av matjord, Matjordløftet tas inn, fremmet av Gry Mossikhuset, Senterpartiet

Råde kommune vedtak om nullvisjon for tap av matjord, Matjordløftet tas inn

Votering:

Forslaget til representanten Madelen Ueland (MDG) ble votert over punktvis:

F1 - fikk 4 stemmer (KrF, Ap, MDG) og falt.

F2 - fikk 3 stemmer (MDG, Ap) og falt.

F3 - fikk 3 stemmer (MDG, Ap) og falt.

F4 - fikk 2 stemmer (MDG, KrF) og falt.

F5 - fikk 3 stemmer (MDG, Ap) og falt.

F6 - fikk 1 stemme (MDG) og falt.

F7 - fikk 1 stemme (MDG) og falt.

F8 - fikk 1 stemme (MDG) og falt.

F9 - fikk 1 stemme (MDG) og falt.

Forslaget til representanten Martinsen (H) ble votert over punktvis:

Punkt 1 ble vedtatt med 5 stemmer (H; Frp, Sp)

Punkt 2, 3, 4 og 5 ble enstemmig vedtatt.

Punkt 6 og 7 ble trukket.

Forslaget til representanten Aker (KrF) ble enstemmig vedtatt. Punkt 6 i vedtaket.
 Forslaget til representanten Mossikhuset (SP) ble enstemmig vedtatt. Punkt 7 i vedtaket.
 Kommunedirektørens forslag med de vedtatte punktene ovenfor ble enstemmig vedtatt.

Vedtak - FS - 26.03.2026

- Saksfremlegget med underliggende punkter sendes som høringsuttalelse til 2. gangs høringen av de tre regionale planene:
 - Detaljstyringen i de regionale planene er redusert, men fortsatt høy for spesielt handel.
 - Råde kommune ber fylkeskommunen redegjøre ytterligere for styringsverktøyet for handel og forretning i kommuneplanens arealdel.
 - Dokumentene er omfattende og fragmentert og det er vanskelig å skaffe en oversikt for oppfølging og forståelse av det fullstendige plangrepet.
 - Kommunen savner i den anledning et eget dokument for retningslinjer og bestemmelser.
 - Råde kommune bemerker at "skal"-retningslinjer fortsatt blir brukt i planen og mener at dette skaper usikkerhet rundt den juridiske virkningen.

I tillegg er følgende vedtatt:

1. Vi forventer at kommunalt selvstyre må være førende for de 3 planene
2. Den varslede økningen i andelen eldre i Østfold – fra om lag 20 % til rundt 27 % fram mot 2040 – er en av de mest gjennomgripende endringene regionen står overfor. Likevel er denne utviklingen i praksis ikke analysert i planen.

Dette er en vesentlig svakhet. Aldringen av befolkningen vil ha direkte og omfattende konsekvenser for:

- presset på helse- og omsorgstjenestene
- tilgangen på arbeidskraft
- bærekraften i offentlige finanser
- utforming av lokalsamfunn, bolig og transport

Når disse forholdene ikke behandles eksplisitt, fremstår planens strategier som lite treffsikre og i for liten grad dimensjonert for de utfordringene som faktisk kommer.

3. Planen må ta høyde for at kollektivtilbudet i deler av Østfold er sterkt redusert eller helt fraværende, noe som gjør bilen til et nødvendig fremkomstmiddel i områder med begrenset eller manglende kollektivdekning.

4. Fortetting og økt utnyttelsesgrad må være et viktig prinsipp for å redusere bruk av nye områder.

5. Fortetting langs hovedveiene (E6, E18) våre, dette innebærer at det er tillatt å bygge nærmest mulig veien.

6. Ny regional planbestemmelse for handel bør forenkles og begrenses til å gjelde kjøpesenter, ikke enhver forretning. Bestemmelsen slik den foreligger vil få store konsekvenser for mulighet for å etablere mindre forretninger som skal dekke lokale behov og styrke lokalsamfunn.

7. Råde kommunes vedtak om nullvisjon for tap av matjord, Matjordløftet tas inn.